

Utlåtande 2010:63 RVII (Dnr 337-385/2010)

Nationella minoriteter och minoritetsspråk

Förslag till åtgärdsplan för Stockholms stad

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande
Nationella minoriteter och minoritetsspråk – åtgärdsplan för Stockholms stad godkänns, *bilaga 2*, och i övrigt iakttas vad föredragande borgarråd anför i detta utlåtande.

Föredragande borgarrådet Ulf Kristersson anför följande.

Ärendet

Den 1 januari 2010 upphöjdes minoritetsspråkens ställning i Sverige. Stockholms stad är en av de 18 kommuner som kommer att ingå i förvaltningsområdet för finska språket. Det innebär att enskilda har rätt att använda finska i kontakterna med staden. Beslutet innehåller också mer specificerade bestämmelser om vissa skyldigheter inom förskoleverksamhet och äldreomsorg.

Föreliggande förslag till riktlinjer är framtaget av socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden och fokuserar på de skyldigheter som staden har som del i förvaltningsområdet för finska. Varje nämnd ansvarar för att organisera sin verksamhet på ett sådant sätt att det finns beredskap och rutiner för att bemöta önskemål från enskilda att använda finska språket.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, kommunstyrelsens integrationsberedning, kommunstyrelsens handikappråd, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, kulturnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, servicenämnden, trafik- och renhållningsnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, samtliga stadsdelsnämnder, AB Familjebostäder, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, Stockholm Business Region AB, Skolfastigheter i Stockholm AB, Stockholms Stads Parkerings AB, Stockholm Vatten AB, Stockholms Hamn AB, AB Stockholmshem, Stokab och AB Svenska Bostäder.

Södermalms stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, exploateringsnämnden och kulturnämnden har inte inkommit med svar på remissen.

Stadsledningskontoret anser att det är viktigt att stadens nämnder snarast möjligt genomför nödvändiga åtgärder för att staden ska uppfylla de krav som ställs enligt den nya lagstiftningen som införts 1 januari 2010.

Servicenämnden har tillgång till finsktalande personal samt rutiner för att kunna erbjuda finskspråkig service. Ekonomiadministrationen kan erbjuda service på finska, vilket kan tänkas efterfrågas i enstaka fall.

Kommunstyrelsens integrationsberedning instämmer i socialtjänst- och arbetsmarknadsnämndens förslag till riktlinjer.

Kommunstyrelsens handikappråd avstår från att lämna något yttrande.

Fastighetsnämnden anser att det finns fler fördelar med att stadens förvaltningar gör en kartläggning av medarbetarnas språkkunskaper då denna kartläggning kan vara till stor hjälp i andra situationer.

Idrottsnämnden anser att det bör finnas resurser centralt i staden för att kunna ge fack- och stadsdelsförvaltningarna hjälp när så behövs.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att det är ytterst sällsynt att förvaltningen får brev, mail eller telefonsamtal på finska, men kommer göra sitt yttersta för att tillgodose finskspråkigas behov när dessa uppstår.

Trafik- och renhållningsnämnden anser att det finns fler fördelar med att stadens förvaltningar gör kartläggning av medarbetarnas språkkunskaper.

Utbildningsnämnden anser att åtgärdsplanen är rimlig och genomförbar.

Äldrenämnden anser att lagens krav att använda finska kommer att ske i begränsad omfattning.

Bromma stadsdelsnämnd anser att det förslag till riktlinjer som socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden har utarbetat, utgör en god vägledning för hur

förvaltningen ska hantera de krav som lagen om minoriteter och minoritets-
språk ställer.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd har finskspråkig personal inom så-
väl administration som äldreomsorg och förskola och anser att de bör svara
upp mot lagens intentioner att ha beredskap för att kunna bemöta önskemål
från enskilda.

Farsta stadsdelsnämnd anser att förslaget till åtgärdsplan ger stöd men an-
ser att det bör framgå vilka typer av inventering som äldrenämnden respektive
stadsdelsnämnderna ska ansvara för.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd anser att åtgärdsplanen tar fasta på
insatser som främjar möjligheten att svara mot lagens intentioner.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd ställer sig positiv till det remitterade
åtgärdsförslaget.

Kungsholmens stadsdelsnämnd anser att det är bättre om språkkunniga
medarbetare själva anmäler sitt intresse som språkresurser än att förvaltningen
gör en inventering.

Norrmalms stadsdelsnämnd anser att det behövs klargöranden och mer de-
taljerade anvisningar för hur kartläggningen ska genomföras.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd anser att åtgärdsplanens förslag om en in-
ventering av förskolor med finsk inriktning är bra.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd anser sig ha svårast att tillgodose lagstiftning-
ens ambition vad gäller de myndighetsutövande enheternas möjligheter till att
kunna kommunicera muntligt på finska samt att delge sökande beslut och be-
slutsmotiveringar på finska.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd ställer sig bakom socialtjänst- och arbets-
marknadsförvaltningens förslag till beslut.

Älvsjö stadsdelsnämnd anser att förslaget till åtgärdsplan för Stockholms
stad är välbearbetat och att nämndernas ansvarsområden tydligt framgår.

Östermalms stadsdelsnämnd anser att en kartläggning relativt snabbt kan
bli inaktuell eftersom personal kommer och går.

AB Familjebostäder berörs inte av lagen som avser förvaltningsmyndighe-
ter.

Micasa Fastigheter i Stockholm AB anser att en samordning vore önskvärd.

Stockholm Business Region AB har genomfört en kartläggning av persona-
lens språkkunskaper under våren 2010.

Skolfastigheter i Stockholm AB anser att det är angeläget att staden kan er-
bjuda sina nämnder och bolag tolkservice.

Stockholms Stads Parkerings AB har under många år haft en god beredskap när det gäller handläggning av ärenden på det finska språket då det inom bolagets kundservicefunktion finns anställda med denna språkkunskap.

Stockholm Vatten AB har inga synpunkter på de riktlinjer som föreslås.

Stockholms Hamn AB ställer sig positiv till att följa de riktlinjer som socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen tagit fram.

AB Stockholmshem anser att inslaget av myndighetsutövning är ytterst litet i bolagets verksamhet och att bolaget i de fallen bör kunna anlita tolk.

Stokab anser att verksamheten tillgodoser kundernas behov i de fall andra språk än svenska används.

AB Svenska Bostäder har ett flertal bovärdar som talar olika språk och flerspråkighet ses som en tillgång vid rekrytering.

Mina synpunkter

Det är viktigt att tillgodose rätten att använda finska språket vid skriftliga och muntliga kontakter med staden samt att behov och önskemål tillgodoses i enlighet med riktlinjerna. Det är angeläget att stadens nämnder snarast möjligt genomför nödvändiga åtgärder för att staden ska leva upp till kraven i den nya lagen. I enlighet med stadsledningskontoret ser jag en fördel i att samråd sker med representanter för minoriteterna. Liksom stadsledningskontoret anser jag att en ändring bör ske när det gäller Jämför service enligt följande: ”Jämför service bör utvecklas så att information om vilka enheter/utförare som bedriver verksamhet helt eller delvis på finska framgår på ett tydligt sätt för att underlätta för medborgare att välja”.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Nationella minoriteter och minoritetsspråk – åtgärdsplan för Stockholms stad

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Yvonne Ruwaida* (mp) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. Delvis godkänna borgarrådets förslag till beslut
2. Därutöver anför följande:

Vi ser positivt på bildandet av ett förvaltningsområde för minoritetsspråk i regionen. Bland annat har Stockholms finska förening drivit frågan sedan länge. Men vi anser att kraven på förvaltningarna i staden bör vara mer långtgående än vad som föreslås i ärendet.

Vi vill att kraven på att information om äldreomsorgen ska översättas till finska och att det ska framgå vilka verksamheter som i första hand vänder sig till finsktalande äldre. Nu står det i riktlinjerna att förvaltningarna bör göra detta och den beskrivningen är för svag.

När behoven av förskolor och äldreomsorg på finska ökar bör staden erbjuda detta för dem som önskar.

Vi anser också att det är viktigt att ha fungerande rekrytering av anställda som talar de språken som ärendet handlar om. Eftersom staden nu lovar att viss service ska kunna erbjudas på minoritetsspråk så bör staden beskriva språkkunskaperna som merit i all annonsering av befattningar till staden.

Inventering av språkkunskaper bör förutom samiska och meänkieli även omfatta jiddisch och romani, information om personal som behärskar minoritetsspråken bör göras tillgänglig för berörda samt löpande uppdateras med hänsyn till personalomsättning.

Det är viktigt att åtgärdsplanen på ett övergripande plan beskriver samordning och uppföljningsansvar av hur åtgärdsplanen följs och fungerar. Lärdomar kan dras av arbetet för att även användas för andra språk som talas av många medborgare, till exempel arabiska.

Reservation anfördes av borgarrådet *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. Delvis godkänna borgarrådets förslag till beslut
2. Därutöver anföra följande:

Vi ser positivt på bildandet av ett förvaltningsområde för minoritetsspråk i regionen. Bland annat har Stockholms finska förening drivit frågan sedan länge. Men vi anser att kraven på förvaltningarna i staden bör vara mer långtgående än vad som föreslås i ärendet.

Vi vill att kraven på att information om äldreomsorgen ska översättas till finska och att det ska framgå vilka verksamheter som i första hand vänder sig till finsktalande äldre. Nu står det i riktlinjerna att förvaltningarna bör göra detta och den beskrivningen är för svag.

När behoven av förskolor och äldreomsorg på finska ökar bör staden planera för att även kunna erbjuda kommunalt driven verksamhet för de som föredrar detta.

Vi anser också att det är viktigt att ha fungerande rekrytering av anställda som talar de språken som ärendet handlar om. Eftersom staden nu lovar att viss service ska kun-

na erbjudas på minoritetsspråk så bör staden beskriva språkkunskaperna som merit i all annonsering av befattningar till staden.

Inventering av språkkunskaper bör förutom samiska och meänkieli även omfatta jiddisch och romani, information om personal som behärskar minoritetsspråken bör göras tillgänglig för berörda samt löpande uppdateras med hänsyn till personalomsättning.

Det är viktigt att åtgärdsplanen på ett övergripande plan beskriver samordning och uppföljningsansvar av hur åtgärdsplanen följs och fungerar. Lärdomar kan dras av arbetet för att även användas för andra språk som talas av många medborgare, till exempel arabiska.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande

Nationella minoriteter och minoritetsspråk – åtgärdsplan för Stockholms stad godkänns, *bilaga 2*, och i övrigt iaktas vad föredragande borgarråd anför i detta utlåtande.

Stockholm den 2 juni 2010

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Ulf Kristersson

Ylva Tengblad

Reservation anfördes av *Tomas Rudin, Roger Mogert, Teres Lindberg och Malte Sigemalm* (alla s) och *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att

1. Delvis godkänna borgarrådets förslag till beslut
2. Därutöver anför följande:

Vi ser positivt på bildandet av ett förvaltningsområde för minoritetsspråk i regionen. Bland annat har Stockholms finska förening drivit frågan sedan länge. Men vi anser att kraven på förvaltningarna i staden bör vara mer långtgående än vad som föreslås i ärendet.

Det är vidare förvånande att majoriteten trots löften väljer att inte involvera representanter och föreningar för minoritetsspråken i detta arbete. Det hade varit på sin plats att remittera ärendet även till dem.

Vi vill att kraven på att information om äldreomsorgen ska översättas till finska och att det ska framgå vilka verksamheter som i första hand vänder sig till finsktalande äldre. Nu står det i riktlinjerna att förvaltningarna bör göra detta och den beskrivningen är för svag.

När behoven av förskolor och äldreomsorg på finska ökar bör staden planera för att även kunna erbjuda kommunalt driven verksamhet för de som föredrar detta.

Vi anser också att det är viktigt att ha fungerande rekrytering av anställda som talar de språken som ärendet handlar om. Eftersom staden nu lovar att viss service ska kunna erbjudas på minoritetsspråk så bör staden beskriva språkkunskaperna som merit i all annonsering av befattningar till staden.

Inventering av språkkunskaper bör förutom samiska och meänkieli även omfatta jiddisch och romani, information om personal som behärskar minoritetsspråken bör göras tillgänglig för berörda samt löpande uppdateras med hänsyn till personalomsättning.

Det är viktigt att åtgärdsplanen på ett övergripande plan beskriver samordning och uppföljningsansvar av hur åtgärdsplanen följs och fungerar. Lärdomar kan dras av arbetet för att även användas för andra språk som talas av många medborgare, till exempel arabiska.

För övrigt saknar vi en redogörelse över hur staden har använt alternativt planerar att använda de 3 miljoner kronor som länsstyrelsen beviljat staden för arbetet med minoritetsspråken.

Reservation anfördes av *Emilia Hagberg* (mp) med hänvisning till reservationen av (mp) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Den 1 januari 2010 trädde en ny lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk i kraft. Den nya lagen medför att Stockholms stad kommer att ingå i förvaltningsområdet för finska språket, vilket innebär att enskilda har rätt att använda finska i kontakterna med staden. Enskilda har även rätt att använda samiska och meänkieli (tornedalsfinska) under förutsättning att ärendet kan handläggas av personal som behärskar språket. Lagen innehåller också mer specificerade bestämmelser om vissa skyldigheter inom förskoleverksamhet och äldreomsorg.

Föreliggande förslag till riktlinjer fokuserar på de skyldigheter som staden har som del i förvaltningsområdet för finska. Varje nämnd ansvarar för att organisera sin verksamhet på ett sådant sätt att det finns beredskap och rutiner för att bemöta önskemål från enskilda att använda finska språket.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 11 februari 2010 att godkänna förslaget till riktlinjer för nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 19 januari 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen har fått i uppdrag att ta fram förslag till övergripande riktlinjer för hur stadens nämnder ska arbeta för att följa lagstiftningen om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Förvaltningen har därvid fokuserat på de skyldigheter som staden har som del i förvaltningsområde för finska.

I förslaget till riktlinjer framhålls att nämnderna bör organisera sin verksamhet på ett sådant sätt att det finns beredskap och rutiner för att bemöta önskemål från enskilda att använda finska språket. Varje nämnd gör en kartläggning av personalens språkkunskaper i främst finska, men även samiska och meänkieli. Växel, kontaktcenter och andra som ska lotsa medborgarna rätt i staden bör på lämpligt sätt informeras om var sådan språkkunnig personal finns. Inom förskola och äldreomsorg måste bedömningar göras om det finns tillräckligt antal platser inom verksamheter med finsk inriktning. ”Jämför skola” och ”Jämför vård- och omsorgsboenden” på stadens hemsida utvecklas så att det går att hitta finskspråkiga verksamheter. Staden informerar på sin hemsida samt i lokaltidningarna om den nya lagens tillkomst. Stadens personal informeras bl.a. på intranätet och i S:t Eriksnytt. Nämnderna ska överväga på vilket sätt samråd ska ske med de nationella minoriteterna i frågor som berör dem.

Länsstyrelsen i Stockholms län har ett uppföljningsansvar när det gäller åtgärder rörande judar, romer, sverigefinnar och tornedalingar och deras språk. Länsstyrelsen ska även medverka till att öka kunskapen och medvetenheten om de nationella minoriteternas rättigheter.

Regeringen har avsatt drygt 80 miljoner kronor för reformen. Till kommuner och landstings som ingår i förvaltningsområden för finska, meänkieli respektive samiska utgår stadsbidrag som föranleds av tillkommande rättigheter i lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, kommunstyrelsens integrationsberedning, kommunstyrelsens handikappråd, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, kulturnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskydds-nämnden, servicenämnden, trafik- och renhållningsnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, samtliga stadsdelsnämnder, AB Familjebostäder, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, Stockholm Business Region AB, Skolfastigheter i Stockholm AB, Stockholms Stads Parkerings AB, Stockholm Vatten AB, Stockholms Hamn AB, AB Stockholmshem, Stokab och AB Svenska Bostäder.

Södermalms stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, exploateringsnämnden och kulturnämnden har inte inkommit med svar på remissen på grund av att den inte har nått fram trots remittering.

<i>Innehållsförteckning</i>	<i>Sid</i>
Stadsledningskontoret	10
Kommunstyrelsens integrationsberedning	11
Kommunstyrelsens handikappråd	11
Fastighetsnämnden	11
Idrottsnämnden	12
Miljö- och hälsoskydds-nämnden	12
Servicenämnden	14
Trafik- och renhållningsnämnden	15
Utbildningsnämnden	15
Äldrenämnden	16
Bromma stadsdelsnämnd	17
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd	18
Farsta stadsdelsnämnd	19

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd	20
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd	21
Kungsholmens stadsdelsnämnd	21
Norrmalms stadsdelsnämnd	22
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd	23
Skarpnäcks stadsdelsnämnd	23
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd	24
Älvsjö stadsdelsnämnd	25
Östermalms stadsdelsnämnd	26
AB Familjebostäder	27
Micasa Fastigheter i Stockholm AB	27
Stockholm Business Region AB	28
Skolfastigheter i Stockholm AB	28
Stockholms Stads Parkerings AB	29
Stockholm Vatten AB	30
Stockholms Hamn AB	30
AB Stockholmshem	30
Stokab	31
AB Svenska Bostäder	31

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 9 april 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret bedömer att det förslag till åtgärdsplan som socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden tagit fram inbegriper de viktiga frågorna om rättigheten att använda finska språket vid skriftliga och muntliga kontakter med staden samt hur staden kan tillgodose de behov och önskemål som finns om förskola och äldreomsorg, helt eller delvis, på finska språket.

Stadsledningskontoret anser att det är viktigt att stadens nämnder snarast möjligt genomför nödvändiga åtgärder för att staden ska uppfylla de krav som ställs enligt den nya lagstiftningen som införts 1 januari 2010. Nämnderna bör kunna ge tydlig information om när och hur enskilda personer kan komma i kontakt med finstalande på respektive förvaltning. Lagstiftningen innebär också att staden på olika sätt ska underlätta för enskilda att behålla och utveckla den finska kulturen. Samråd bör ske med representanter för minoriteterna.

En ändring av de föreslagna åtgärderna bör göras då det gäller Jämför service enligt följande. ”Jämför service bör utvecklas så att information om vilka enhe-

ter/utförare som bedriver verksamhet helt eller delvis på finska framgår på ett tydligt sätt för att underlätta för medborgare att välja.”

Stadsledningskontoret föreslår att förslag till åtgärdsplan, med riktlinjer, för Stockholms stad med anledning av ny lag (2009:724) godkänns med föreslagen ändring.

Kommunstyrelsens integrationsberedning

Kommunstyrelsens integrationsberedning beslutade vid sitt sammanträde den 14 april 2010 att instämma i socialtjänst- och arbetsmarknadsnämndens förslag till riktlinjer för nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Särskilt uttalande gjordes av Mirja Räihä Järvinen (s) och Sara Pettigrew (mp), *bilaga 1*.

Kommunstyrelsens handikappråd

Kommunstyrelsens handikappråds yttrande daterat den 22 mars 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Rådet beslutade att avstå från att lämna något yttrande.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 20 april 2010 att kontorets tjänsteutlåtande utgör svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Mattias Ericson (v), *bilaga 1*.

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande daterat den 18 mars 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Kontoret kommenterar inte delarna som rör friskola och äldreomsorg då det är utanför kontorets verksamhetsområden. Kontorets fokuserar därför på de övriga riktlinjerna i ärendet.

Kontoret ser positivt på de riktlinjer till lagen som föreslås. En viktig aspekt att ta hänsyn till är dock att det ibland inte går att ge svar direkt på minoritetsspråken utan viss kommunikation kan behöva ske inom förvaltningen.

Kontoret anser också att det finns fler fördelar att stadens förvaltningar gör kart-

läggning av medarbetarnas språkkunskaper än de som nämns i ärendet, t.ex. då denna kartläggning även kan vara till stor hjälp i andra situationer, till exempel vid plötsliga och oförutsedda händelser.

Om en inventering inom stadens förvaltningar visar på brister i kommunikation på det finska språket bör staden centralt göra en ramupphandling avseende tolktjänster på finska språket vilken snabbt kan avropas av förvaltningarna då behov uppstår.

Idrottsnämnden

Idrottsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 13 april 2010 att förvaltningens tjänsteutlåtande utgör svar på remissen.

Idrottsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 24 mars 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen har inget att erinra emot huvudparten av de förslag till åtgärder som presenteras i utlåtandet som ligger till grund för remissen. Förvaltningen kommer att genomföra de åtgärder som beslutas av kommunfullmäktige och som berör idrottsnämndens ansvarsområden. När det gäller tillsättande av anställningar med kunskaper i det finska språket kan det inte vara kostnadseffektivt att varje enskild nämnd ska se till att det inom dess olika ansvarsområden finns personal med goda kunskaper i finska. Centralt i staden, kanske inom serviceförvaltningen, bör resurser finnas för att kunna ge fack- och stadsdelsförvaltningar hjälp när så behövs.

Idrottsförvaltningen har idag ett gott samarbete med föreningslivet, inte minst med de etniska föreningarna. Dessa skulle kunna vara en resurs för stadens förvaltningar i kontakterna med medborgare av utländsk härkomst, oavsett om de tillhör de nationella minoriteterna eller inte. I samband med den kommande kartläggningen av personalens språkkunskaper i finska borde också en kartläggning av andra språkkunskaper genomföras och en strategi tas fram för hur servicen gentemot andra etniska grupper ska förbättras.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 15 april 2010 att förvaltningens tjänsteutlåtande utgör svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Åsa Romson (mp), Karin Wanngård m.fl. (s) och Stellan F Hamrin (v), *bilaga 1*.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 1 april 2010 har i huvudsak

följande lydelse.

Enligt 8 § i lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724), har enskilda inom förvaltningsområdet för finska rätt att använda finska vid sina muntliga och skriftliga kontakter i enskilda ärenden med Miljöförvaltningen. Om den enskilde använder finska är förvaltningen skyldig att ge svar om sina ärenden på samma språk. Enskilda som saknar juridiskt biträde har dessutom rätt att på begäran få en skriftlig översättning av beslut och beslutsmotivering i ärendet på finska.

Det är ytterst sällsynt att förvaltningen får brev, mail eller telefonsamtal på finska. Förvaltningen gör bedömningen att behovet inte kommer att öka nämnvärt. När så sker kommer dock förvaltningen att göra sitt yttersta för att tillgodose finskspråkigas behov av, och rättighet att, kommunicera på finska.

Verksamhetsstöds kommunikationsfunktion får ett särskilt ansvar för att finsktalandes behov av att kommunicera på finska tillgodoses. Funktionen ska ha kunskap om vilka anställda som kan finska och kontakt med externa tolkar och översättare som snabbt kan bistå om behov uppstår. En kartläggning av personalens kunskaper i finska har redan genomförts.

När behov uppstår kontaktas i första hand någon av förvaltningens finskkunniga anställda. I andra hand anlitas en extern översättare.

Växel och telefon

Både stadens gemensamma växel och Kontaktcenter har idag tillgång till finsktalande personal som ska lotsa enskildas kontakter till rätt myndighet. Kontaktcenters finsktalande personal kan med stöd av förvaltningens FAQ-frågor svara på flertalet frågor.

Blanketter

Miljöförvaltningens blanketter och informationsmaterial avsedda för allmänheten ska vid behov översättas till finska. Detta ansvarar verksamhetsstöds kommunikationsfunktion för.

Webb

På Stockholms stads webbplats, stockholm.se, finns information om att den nya lagen träder i kraft och en sammanfattning av denna. Från den 1 januari 2010 finns en ny ingång i toppmenyn på som heter "Suomeksi". I enlighet med lagen har det material som handlar om vilka rättigheter lagen ger, samt information om förskola och äldreomsorg översatts.

Vanliga webbsidor på stadens webbplats kan maskinöversättas till finska via ”Translate” överst på webbplatsen. Som andra automatiska översättningsverktyg har

Google översättning dock sina begränsningar. Även om den kan hjälpa läsaren att förstå det allmänna innehållet i en text på ett främmande språk, i det här fallet finska, kan funktionen inte leverera helt korrekta översättningar.

Information till förvaltningens personal

På stadens intranät har information redan lämnats om den nya lagen till stadens alla anställda. Miljöförvaltningen kommer på sin del av intranätet att komplettera med specifik information som rör miljöförvaltningens anställda och de rutiner som finns inom förvaltningen för att tillgodose finsktalandes behov.

E-post

All e-post som kommer in till Miljöförvaltningen via registra-tor@miljo.stockholm.se eller till anställd ska vidarebefordras till någon finskkunnig på förvaltningen och om någon sådan inte finns tillgänglig anlitas en extern översättare.

Servicenämnden

Servicenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 20 april 2010 att förvaltningens tjänsteutlåtande utgör svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Joakim Larsson m.fl. (m), Catharina Tarras-Wahlberg m.fl. (s) och Björn Ljung (fp), *bilaga 1*.

Serviceförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 5 april 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Serviceförvaltningen stödjer förslaget till åtgärdsprogram för Stockholms stad. De i programmet angivna åtgärderna bör kunna skapa vissa förutsättningar för att stadens nämnder kan uppfylla lagens krav. Det ska dock framhållas att den service som kan erbjudas på finska språket måste anpassas till vad som är möjligt med hänsyn till givna resurser.

Förvaltningens kontaktcenterverksamhet har, i enlighet med åtgärdsprogrammet, tillgång till finsktalande personal samt rutiner för att kunna erbjuda finskspråkig service inom alla funktionerna. Vidare ska nämnas att ekonomiadministrationen kan erbjuda service på finska, vilket kan tänkas efterfrågas i enstaka fall.

Med hänsyn till att stadens gemensamma växel ska kunna vidarebefordra samtal till personal som kan finska är det angeläget att alla nämnder inventerar inom vilka enheter och funktioner det finns finskspråkig personal samt att växeln informeras om detta. Motsvarande uppgifter ska ges även när det gäller personal som kan meänkieli och samiska.

Trafik- och renhållningsnämnden

Trafik- och renhållningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 19 april 2010 att kontorets yttrande utgör svar på remissen.

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 1 april 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Kontoret anser att social- och arbetsmarknadsförvaltningens förslag till åtgärdsplan utgör ett bra underlag och en god hjälp vid införandet av bra rutiner för att tillmötesgå kraven i den nya lagen.

En viktig aspekt att ta hänsyn till är dock att det ibland inte går att ge svar direkt på minoritetsspråken utan viss kommunikation kan behöva ske inom förvaltningen.

Kontoret anser också det finns fler fördelar att stadens förvaltningar gör kartläggning av medarbetarnas språkkunskaper än de som nämns i ärendet, t.ex. då denna kartläggning även kan vara till stor hjälp i andra situationer, till exempel vid plötsliga och oförutsedda händelser.

Om en inventering inom stadens förvaltningar visar på brister i kommunikation på det finska språket bör staden centralt göra en ramupphandling avseende tolktjänster på finska språket vilken snabbt kan avropas av förvaltningarna då behov uppstår.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 15 april 2010 att förvaltningens tjänsteutlåtande utgör svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Roger Mogert m.fl. (s), Per Olsson (mp) och Inger Stark (v), *bilaga 1*.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 15 mars 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Utbildningsförvaltningen anser att åtgärdsplanen är rimlig och genomförbar och vill understryka vissa punkter i planen:

Det räcker inte att det finns språkkunniga personer inom respektive förvaltning om de inte har erforderliga kunskaper inom aktuellt verksamhetsområde. Det kan för en förvaltnings del t.ex. innebära att man måste söka finskspråkiga sakkunniga utanför den egna förvaltningen eller anlita tolk vilket kan medföra vissa merkostnader.

Förslaget om att en finsk flagga på stadens internetsidor länkar till motsvarande information på finska är utmärkt men det är viktigt att den informationen är språkligt och begreppsligt enhetlig vilket innebär att översättningen av informationen bör produceras och kvalitetssäkras centralt på stadsledningskontoret.

Information om var det finns särskild språkkompetens bör ges till stadens gemensamma växel, Kontaktcenter och respektive förvaltnings kommunikationsansvariga

Från 1 januari 2010 finns en ny ingång i toppmenyn på stockholm.se som heter SUOMEKSI. I enlighet med lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk, har det material som handlar om vilka rättigheter lagen ger, samt information om förskola och barnomsorg, översatts.

Den nya ingången bör göras mer synlig.

I samband med arbetet med e-tjänstplattform för synpunkts- och klagomålshandling har uppmärksamats att syntetiskt språk (Google translate) finns på stockholm.se. Detta är otillräckligt – om e-tjänstplattformen ska vara tillgänglig på finska bör regelrätta översättningar göras.

Frekvent använda standardformulär som till exempel besvärshänvisningar bör göras enhetliga för staden och läggas in på intranätet.

Inom utbildningsförvaltningen kommer inventering, kartläggning och sammanställning att genomföras så att förvaltningen ska kunna erbjuda enskilda kontakt på finska .

I samverkan med stadsledningskontorets kommunikationsstab kommer förvaltningen att se över informationen på olika webbkanaler och på skolornas hemsidor.

I samarbetet med Kontaktcenter kommer förslagen i remissen att beaktas.

Förvaltningen föreslår att detta tjänsteutlåtande överlämnas till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Äldrenämnden

Äldrenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 16 mars 2010 att förvaltningens tjänsteutlåtande utgör svar på remissen.

Reservation anfördes av Berit Bornecrantz (v), *bilaga 1*.

Äldreförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 22 februari 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Den 1 januari 2010 trädde en ny lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk i kraft. Den nya lagen medför att Stockholms stad kommer att ingå i förvaltningsområdet för finska språket, vilket innebär att enskilda har rätt att använda finska i kontakterna med staden. Enskilda kommer även att ha rätt att använda samiska och meänkieli (tornedalsfinska) under förutsättning att ärendet kan handläggas av personal som

behärskar språket.

Varje nämnd ansvarar för att organisera sin verksamhet på ett sådant sätt att det finns beredskap och rutiner för att bemöta önskemål från enskilda att använda finska språket. Av riktlinjerna framgår att nämnderna ska kartlägga personalens språkkunskaper vad avser finska, samiska och meänkieli samt att informera personalen om den nya lagen.

Den reviderade lagen säger att rätten att använda finska ska ske i enskilda ärenden. Skillnaden i lagstiftningen mot tidigare är att det inte behöver ske i samband med myndighetsutövning utan i alla enskilda ärenden generellt. Äldreförvaltningen gör den bedömningen att lagens krav att använda finska kommer att ske i begränsad omfattning.

Äldreförvaltningen kommer där det är möjligt att beakta att staden är förvaltningsområde för finska språket i arbetet. Av lagen framgår att kommunen ska erbjuda den som begär det möjlighet att få hela eller delar av den service och omvårdnad som erbjuds inom ramen för äldreomsorgen av personal som behärskar finska. Äldrenämnden svarar för samordning av planeringen av vård- och omsorgsboenden i staden. I detta arbete ingår att tillse att boenden finns i staden som svarar mot den efterfrågan av olika inriktningar som t.ex. för finsktalande. Äldrenämnden ansvarar även för upphandling av privata utförare inom hemtjänsten och enstaka platser av vård- och omsorgsboenden. Idag har upphandling gjorts av två privata äldreboenden för finsktalande. Bland de upphandlade privata hemtjänstutförarna finns tre företag för finsktalande.

Äldreförvaltningen producerar information och broschyrer avseende äldreomsorg. Det är viktigt att dessa översätts till finska eller finns tillgängligt på finska. Detta gäller såväl i pappersform som på stadens hemsida.

Finska föreningens pensionärssektion har till kommunfullmäktige begärt att få vara representerade i kommunstyrelsens pensionärsråd. Äldreförvaltningen föreslår i sitt remissyttrande att finska föreningens pensionärssektion adjungeras under resterande tid av innevarande mandatperiod.

Om finska föreningen adjungeras till kommunstyrelsens pensionärsråd behöver samråd upprättas med företrädare för andra nationella minoriteter eftersom lagen syftar på alla som använder minoritetsspråken, oavsett ålder. Om det finns önskemål om fastare former för kontakt med minoriteterna förefaller det lämpligt att organisera detta i särskild ordning.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 april 2010 att förvaltningens tjänsteutlåtande utgör svar på remissen.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 10 mars 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att det förslag till riktlinjer som socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden har utarbetat, utgör en god vägledning för hur förvaltningen ska hantera de krav som lagen om minoriteter och minoritetsspråk ställer.

Förvaltningen vill dock peka på att förslaget innebär ett visst merarbete framför allt i fråga om de kartläggningar som ska genomföras av personalens språkkunskaper och att dessa måste genomföras med viss kontinuitet för att vara aktuella. Stadsdelarna bör också överväga gemensamma lösningar t.ex. i fråga om finsk-språkig förskola, för att så effektivt som möjligt leva upp till lagens intentioner.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 april 2010 att förvaltningens tjänsteutlåtande utgör svar på remissen.

Reservation anfördes av Magnus Dannqvist m.fl. (s), Rosa Lundmark (v) och Åsa Öckerman (mp), *bilaga 1*.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 29 mars 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är i huvudsak positiv till förslaget om åtgärdsplan för staden avseende nationella minoriteter och minoritetsspråk. Åtgärdsplanen innehåller flera insatser som bidrar till att staden kan svara upp mot lagens intentioner. Förvaltningen lämnar i det följande sina synpunkter på remissen.

Tolk kan vara en bra väg för kommunikation då ärenden så kräver och inte språkkompetensen finns hos den egna personalen. Det är bra att detta framhålls i åtgärdsplanen, liksom att nämnden får bestämma särskilda tider och särskild plats för att ta emot besök av enskilda som talar finska samt ha särskilda telefontider.

Förvaltningen har finskspråkig personal inom såväl administration som äldreomsorg och förskola och bör svara upp mot lagens intentioner att ha beredskap för att kunna bemöta önskemål från enskilda att använda finska språket. Inom äldreomsorgen finns finsktalande medarbetare inom beställarenheten och hos utförare. En närmare inventering och dokumentation av personalens språkkompetens kommer att genomföras för bättre överblick.

Det är väldigt liten efterfrågan på finskspråkig förskoleverksamhet i stadsdelen och i dagsläget finns ingen helt finskspråkig förskola eller avdelning. Förvaltningen har dock, efter en nyligen genomförd kartläggning, en god överblick över tillgången på finskspråkig förskolepersonal.

När det gäller bedömningar i stadsdelsförvaltningarna om behov av att inrätta ytterligare enheter med finsk inriktning ser förvaltningen fördelar med att samverka mellan stadsdelar. Det är inte motiverat av ekonomiska skäl med för små verksamhe-

ter. Fördelarna med samverkan mellan stadsdelar kan lyftas fram i åtgärdsplanen. Det bör också förtydligas i avsnittet om äldreomsorg att motsvarande behovsbedömning som inom förskoleverksamheten ska ske, och om det ska ske av äldrenämnden eller stadsdelsnämnderna. (Att behovet ska bedömas av ytterligare platser med finsk inriktning inom äldreomsorgen beskrivs i själva tjänsteutlåtandet, sid. 2 och 4 men framgår inte med tydlighet i åtgärdsplanen.) Staden bör därutöver definiera vad som krävs för att verksamheten ska få göra anspråk på att ”hela eller delar av verksamheten bedrivs på finska”.

När det gäller språkinventeringen på förskolor bör det tilläggas att stadsdelsnämnderna ansvarar för kartläggning på de kommunala förskolorna och utbildningsförvaltningen på de enskilt drivna förskolorna.

En inventering av språkkunskaper, såsom föreslås i åtgärdsplanen, kommer inte att vara aktuell över en längre tid. En normal personalomsättning medför att kartläggningen så småningom blir inaktuell. Därför bör det förtydligas i åtgärdsplanen att kartläggningarna ska ske med viss rimlig periodicitet och hållas uppdaterade för såväl den egna organisationen som allmänheten.

Det finns förmodligen svårigheter för den enskilda förvaltningen att bedöma om språkkunskaperna hos personalen är tillräckliga. Förvaltningen har inte kompetens att bedöma detta utan det måste rimligtvis bygga på medarbetarens egen bedömning, vilket bör framgå i åtgärdsplanen. En extra merit i det sammanhanget är också medarbetarens kunskap om förvaltningens verksamheter.

I åtgärdsplanen beskrivs inte någon samordning och uppföljningsansvar på ett övergripande plan i staden för uppföljning av åtgärdsplanens efterlevnad. Det framgår inte heller någon strategi för hur statsbidraget i reformen ska fördelas.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 april 2010 att förvaltningens tjänsteutlåtande utgör svar på remissen.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 6 april 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Förslaget till åtgärdsplan innebär att förvaltningens verksamhet organiseras så att det finns beredskap och rutiner för att bemöta önskemål från enskilda att använda finska språket. Mycket av arbetet kommer till en början vara att göra en kartläggning av förvaltningens kompetens inom språkområdet och en inventering av behovet av finsk språkkompetens lokalt. Efter detta ska förvaltningen utarbeta ett arbetssätt så att kunskapen om kompetens och behov hålls aktuell.

Förvaltningen anser att förslaget till åtgärdsplan ger stöd i detta arbete men vill framföra ett par synpunkter på förtydliganden i förslaget.

Under Äldreomsorg kan de två första punkterna förtydligas. Det bör framgå vilka typer av inventering som äldrenämnden respektive stadsdelsnämnderna ska ansvara för. En tolkning är att äldrenämnden ansvarar för en övergripande inventering över vilka verksamheter som har finskspråkig personal och att stadsdelsnämnden ansvarar för inventeringar över vilka medarbetare som kan finska. En annan tolkning kan vara att stadsdelsnämnden ansvarar för inventeringen av de kommunala utförarna och äldrenämnden för de enskilt drivna. Vidare bör det under Inflytande – samråd förtydligas att det är gruppens situation vad gäller det finska språket som ska kartläggas.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 18 mars 2010 att förvaltningens tjänsteutlåtande utgör svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Jan Wallman m.fl. (s), Ylva Wahlström (mp) och Carita Stenbacka Tenezakis (v), *bilaga 1*.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 5 mars 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen finner att åtgärdsplanen tar fasta på insatser som främjar möjligheten att svara mot lagens intentioner. En förutsättning för att stadsdelsförvaltningen kan leverera god service på finska och andra minoritetsspråk är dock att den gemensamma och centrala informationen och servicen hålls uppdaterad och är av god kvalitet. Allt mer information och service sker via Internet, varför detta är en särskilt viktig funktion. Likaså är stadens gemensamma växels och kontaktcenters service av stor betydelse då det är hit medborgarna i första hand vänder sig.

Det finns idag möjlighet att välja såväl förskola som hemtjänst och äldreboende med finsktalande personal. Dock finns ingen finskspråkig avdelning eller förskola inom stadsdelen utan sökande hänvisas till Finska förskolan, Södermalms stadsdel. Det är oklart om efterfrågan på service och omsorg motsvarar tillgången. En inventering av behovet av förskoleplatser på finsktalande avdelning/förskola kan göras för att se om det behövs ytterligare sådan och var den bör vara placerad. Även i detta avseende ser förvaltningen fördelar med att samverka över stadsdelarna då efterfrågan inom en enskild stadsdel är för liten för att kunna erbjuda en förskoleverksamhet där. Av ekonomiskt skäl är det heller inte motiverat med för små verksamheter.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 mars 2010 att förvaltningens tjänsteutlåtande utgör svar på remissen.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 11 mars 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till det remitterade åtgärdsförslaget.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 18 mars 2010 att förvaltningens tjänsteutlåtande utgör svar på remissen.

Reservation anfördes av Catarina Agrell m.fl. (s), Reijo Kittilä (v) och Ingegerd Axel Sandin (mp), *bilaga 1*.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 1 mars 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen har utarbetat förslag till åtgärdsplan för Stockholms stad. Stadsdelsförvaltningen är i huvudsak positiv till förslagen. Det är särskilt angeläget att funktioner som växel, kontaktcenter och receptioner har god beredskap.

Stadsdelsförvaltningen har informerat internt om den nya lagen. På stockholm.se finns basinformation om stadens verksamhet på finska. Förvaltningen avser att inom kort översätta även tryckt basinformation till finska, som t.ex. klagomålshanteringen och kortversionen av verksamhetsplanen för 2010. I Stockholms stad och på Kungsholmen finns flera verksamheter med finsk inriktning som vänder sig till barn och äldre.

De åtgärder som socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen föreslår och som stadsdelsförvaltningen har synpunkter på kommenteras nedan.

Rätt att använda minoritetsspråken

- *Alla nämnder bör göra en kartläggning av personalens språkkunskaper i finska, inom vilka enheter och på vilken typ av befattning det finns finsktalande personal.*
- *Alla nämnder bör i samband med detta även inventera om det finns an-*

ställda som kan meänkieli och samiska

Stadsdelsförvaltningen anser att det är bättre att välja en väg där intresserade språkkunniga medarbetare själva anmäler sitt intresse som språkresurs. Medarbetaren kan säkert bäst avgöra om språkkunskaperna är tillräckliga. Förvaltningen har inte kompetens att bedöma detta. En extra merit i detta sammanhang är också medarbetarens kunskap om förvaltningens verksamheter.

Förvaltningen gör bedömningen att spontana besök på förvaltningskontoret av besökare som talar dessa minoritetsspråk kommer att vara få. Förvaltningen har överlag få spontanbesök. De flesta besök på förvaltningen är planerade och då kan tolk vara en bra väg för kommunikation.

Äldreomsorg

- *Äldrenämnden inventerar vilka utförare som har personal som talar finska, meänkieli och samiska*
- *Samtliga verksamhetsområden inom stadens äldreomsorg inventerar medarbetarnas språkkunskap i främst finska, men även i meänkieli och samiska, och håller denna information aktuell.*

Stadsdelsförvaltningen gör bedömningen att en sådan inventering inte håller över tid. Även vid en normal personalomsättning är metoden vanskelig. Äldre personer som väljer t.ex. boende utifrån en sådan inventering kan inte garanteras att språkkunskaperna fortsatt och kontinuerligt finns inom verksamheten. Det är bättre att i stället ha en lösning liknande den som föreslås för förskoleverksamheten med särskilda enheter som vänder sig till t.ex. finsktalande äldre personer.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Norrmalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 april 2010 att förvaltningens tjänsteutlåtande utgör svar på remissen.

Norrmalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 23 mars 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen har inget att invända mot förslaget om att nämnderna ska göra en kartläggning av personalens språkkunskaper i finska och att man i samband med detta också inventerar om det finns anställda som behärskar meänkieli och samiska. Förvaltningen har heller inget att invända mot att inventera var det finns särskilda förskolor eller avdelningar för finsktalande barn.

Däremot är förvaltningen tveksam till förslaget om att nämnderna ska göra en kartläggning ”av i första hand den finska minoritetens situation och behov på det lokala planet”. I kartlägningsarbetet bör, enligt förslaget, ”de nätverk av föreningar, försam-

lingar, skolor m.m. som sverigefinnarna byggt upp på lokal nivå användas för att nå enskilda”. Som förvaltningen uppfattar det, är det frågan om ett uppsökande arbete på individnivå, vilket kommer att kräva en stor arbetsinsats. I detta avseende behövs ett klagörande och mera detaljerade anvisningar för hur kartläggningen ska genomföras.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 mars 2010 att förvaltningens tjänsteutlåtande utgör svar på remissen.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 11 mars 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen vill inledningsvis framhålla vikten av att alla medborgare ges förutsättningar att förstå och kommunicera med myndigheter. Det gäller såväl vid valet och utförandet av service, vård och omsorg som vid myndighetsbeslut.

Förskoleverksamheten ska stimulera varje barns språkutveckling och medverka till att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla, både det svenska språket och sitt modersmål. Verksamheten ska bidra till att barn som tillhör en nationell minoritet får stöd i att utveckla en flerkulturell tillhörighet.

Enligt den nya lagen ska kommun som ingår i förvaltningsområdet för finska erbjuda barn vars vårdnadshavare begär det plats i förskoleverksamhet där hela eller delar bedrivs på finska. Stadsdelförvaltningen anser att åtgärdsplanens förslag om en inventering av förskolor med finsk inriktning är bra. Det är dock viktigt att definiera vad som krävs för att verksamheten ska få göra anspråk på att hela eller delar av verksamheten bedrivs på finska, till exempel personalens kompetens.

Vidare ska stadsdelsnämnderna enligt åtgärdsplanen bedöma behovet av ytterligare enheter med finsk inriktning. Behovet av förskoleverksamhet baseras på efterfrågan. Förvaltningen föreslår därför att föräldrar redan vid ansökan anger önskemål om eventuell finsk inriktning. Förvaltningen tillstyrker att ”Jämför förskola” på stadens hemsida utvecklas med sökbegreppet: finsk verksamhet. Vidare bör Kontaktcenter Stockholm ha tillgång till finskspråkiga medarbetare, som kan svara på frågor inom bland annat förskolans verksamhet.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 april 2010 att förvaltningens tjänsteutlåtande utgör svar på remissen.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 30 mars 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Inom stadsdelen finns en förskola med finskspråkig inriktning. Antalet platser är 18 och upptagningsområdet är hela staden. Förvaltningens uppfattning är att en inventering och analys behöver göras över behovet av fler finskspråkiga platser i staden som helhet innan ett ställningstagande kan göras om behovet av fler platser med finskspråkig inriktning i stadsdelen.

Inom nämndens hemtjänst i äldreomsorgen finns några anställda som behärskar finska språket. Dock finns inte tillgång till finskspråkig personal inom alla hemtjänstgrupper varför hemtjänsten endast i undantagsfall kan erbjuda enskilda hemtjänsttagare finsktalande personal. Det finns emellertid möjlighet för enskilda i stadsdelen att anlita Finsk hemtjänst för dem som önskar välja detta alternativ.

Förvaltningen har svårast att tillgodose lagstiftningens ambition vad gäller de myndighetsutövande enheternas möjligheter till att kunna kommunicera muntligt på finska samt att delge sökande beslut och beslutsmotiveringar på finska. För att kunna uppfylla denna del av lagstiftningen behöver förvaltningen troligen rekrytera även utifrån språklig kompetens. Förvaltningen saknar personal som behärskar meänkieli och samiska varför förvaltningens tolkning av lagstiftningen är att nämnden därmed inte har direkt skyldighet att handlägga ärenden inom dessa minoritetsspråk.

Förvaltningens uppfattning är sammantaget att en inventering behöver göras över hur många finsktalande personal det finns inom de olika avdelningarnas verksamheter. Förvaltningens uppfattning är att framtida rekryteringar bör öka antalet medarbetare med minoritetsbakgrund i syfte att bättre kunna tillgodose den nya lagstiftningens ambitionsnivå. Förvaltningen stödjer slutligen socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningens uppfattning att servicen på finska på kort sikt behöver begränsas till vissa tider och platser då det finns tillgång till tolk eller språkkunnig personal, samt att detta bör tydligt anges i olika informationskanaler till allmänheten.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 18 mars 2010 att förvaltningens tjänsteutlåtande utgör svar på remissen.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 2 mars 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Det är förvaltningens förslag att nämnden ställer sig bakom Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut.

Förvaltningen vill också lyfta fram att det i Spånga-Tensta finns en utmaning att bibehålla och erbjuda en hög servicenivå till de stora språkgrupper som finns i stadsdelen, t.ex. arabiska, somaliska, kurdiska. Dessa språkgrupper omfattas inte av lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk, men utgör en del av medborgarnas språk.

Det är förvaltningens tanke att införandet av den nya lagen, som medför att Stockholms stad kommer att ingå i förvaltningsområdet för finska språket också skall ge en möjlighet att lära och dra erfarenheter även för andra språk.

Älvsjö stadsdelsnämnd

Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 april 2010 att förvaltningens tjänsteutlåtande utgör svar på remissen.

Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 19 mars 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att förslaget till åtgärdsplan för Stockholms stad är välbearbetat och att nämndernas ansvarsområden tydligt framgår. Varje nämnd ansvarar för att organisera sin verksamhet på ett sådant sätt att det finns beredskap och rutiner för att bemöta önskemål från enskilda att använda finska språket.

Medborgarkontoret i Älvsjö utgör redan i dagsläget ett informationscentrum. Förvaltningen överväger/kommer att införa särskilda tider dels för fysiska besök på medborgarkontoret samt telefontider, då finsktalande tolk finns tillgänglig. Beroende på hur stor efterfrågan blir kommer tiderna att anpassas därefter.

Förvaltningen kommer också i olika avseenden, bland annat vid nyrekrytering av personal, verka för att få in språkkompetens i verksamheter där tillgång till finsktalande personal behövs/är efterfrågad.

En inventering av språkkunskaper inom förvaltningen ska genomföras och den interna telefonkatalogen samt intranätet uppdateras med information om vilka eller var språkkunskaper i form av finska, meänkieli eller samiska återfinns i organisationen.

Vidare instämmer förvaltningen i att det är värdefullt att utförare med finsk inriktning inom såväl äldreomsorgen som förskolor med finskspråkig verksamhet går att söka i *Jämför service* på stadens hemsida. Likaså att det finns tillgång till finsktalande personal på Kontaktcenter Stockholm och Äldre direkt.

Äldreomsorg

För närvarande finns finsktalande personal på varje enhet inom de kommunala vård- och omsorgsboendena och servicehuset. De finsktalande äldre utgör inte någon större grupp och förvaltningen bedömer att vid önskemål om att använda finska språket kunna tillmötesgå behovet.

Bland de externa utförarna exempelvis hemtjänst finns finskspråkigt alternativ att välja. Förvaltningen instämmer i att äldrenämnden får i uppdrag att inventera vilka utförare som har personal som talar finska, meänkieli och samiska

Förskola

Enligt riktlinjerna i åtgärdsplanen ska nämnden inventera var det finns sär-

skilda förskolor eller avdelningar för finsktalande barn. Förvaltningen har inga finskspråkiga förskolor eller avdelningar men har gjort en inventering av var det finns finskspråkiga barn samt var det finns finskspråkig personal.

För närvarande finns det ett fåtal barn med finska som modersmål på nämndens kommunala förskolor. Fyra av pedagogerna talar även finska. Om behov finns är det goda förutsättningar att organisera för att ge barnen möjlighet att få använda det finska språket.

Östermalms stadsdelsnämnd

Östermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 15 april 2010 att förvaltningens tjänsteutlåtande utgör svar på remissen.

Östermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 4 april 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen har tagit del av remissen och är i huvudsak positiv till förslagen.

De åtgärder som socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen föreslår och som stadsdelsförvaltningen har synpunkter på kommenteras nedan.

Rätt att använda minoritetsspråken

- *Alla nämnder bör göra en kartläggning av personalens språkkunskaper i finska, inom vilka enheter och på vilken typ av befattning det finns finsktalande personal*
- *Alla nämnder bör i samband med detta även inventera om det finns anställda som kan meänkieli och samiska*

Stadsdelsförvaltningen ställer sig inte helt bakom förslaget att kartlägga/inventera personalens språkkunskaper då förslaget inte bedöms långsiktigt fungerande inom alla verksamheter utifrån nuvarande praktiska förutsättningar och behov. (Undantag förskolan, se text nedan). Personal kommer och går, vilket innebär att kartläggningen relativt snabbt kan bli inkorrekt. Att upprätthålla korrekta manuella listor över personal som kan minoritetsspråken bedöms inte som en relevant uppgift i förhållande till behovet. Förvaltningen ser fram emot att staden utvecklar ett elektroniskt personalsystem där bl. a information om personals språkkunskaper finns angivet, (knowledge management).

Förvaltningen hänvisar till att det i Stockholms stad finns flera verksamheter med finsk inriktning som vänder sig till barn och äldre. Vidare att det på stadens hemsida/ stockholm.se finns basinformation om stadens verksamheter på finska.

Besökare till förvaltningens skilda receptioner, som enbart talar finska, och där behov finns av en omedelbar dialog med förvaltningen, finns så gott som alltid finsktalande personal att tillgå. Förvaltningen har överlag få spontanbesök, och specifikt av besökare som talar enbart ett minoritetsspråk. De flesta besök på

förvaltningen är planerade och då är tolk en bra väg för kommunikation.

- *Stadsdelsnämnderna inventerar var det finns särskilda förskolor eller avdelningar för finsktalande barn.*
- *Stadsdelsnämnderna gör en bedömning av om det finns behov av att inrätta ytterligare enheter med finsk inriktning.*

Inom stadsdelens förskoleverksamhet finns rutiner för kartläggning av personalens språkkunskaper med det uttalade syftet att stödja barns språkutveckling och den flerkulturella tillhörigheten. Behovet av förskolor med finsk inriktning bedöms idag vara tillgodosett då det finns både inom stadsdelen och i andra stadsdelar i staden.

AB Familjebostäder

AB Familjebostäders tjänsteutlåtande daterat den 8 mars 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Lagen avser förvaltningsmyndigheter i kommunerna och berör följaktligen inte de kommunala bostadsbolagen. Familjebostäder har dock insett betydelsen av en fungerande kommunikation med alla sina hyresgäster. Av denna anledning har bolaget inventerat medarbetarnas språkkunskaper. Med utgångspunkt från denna inventering, som löpande uppdateras, kan vi konstatera att vi har goda möjligheter att kommunicera med hyresgästerna på finska och ytterligare drygt tjugo andra språk. Däremot har vi ingen medarbetare som behärskar samiska eller meänkieli. Såvitt Familjebostäder kan se inrymmer förslaget till åtgärdsplan de åtgärder som är nödvändiga att vidta för att leva upp till de skyldigheter staden har enligt den nya lagen.

Micasa Fastigheter i Stockholm AB

Micasa Fastigheter i Stockholm AB:s styrelse beslutade vid sitt sammanträde den 13 april 2010 att godkänna förslaget till remissvar.

Micasa Fastigheter i Stockholm AB:s tjänsteutlåtande daterat den 18 mars 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Micasa Fastigheter har i dagsläget inte någon efterfrågan på handläggning av ärenden på det finska språket.

Handläggning av ärenden på finska ställer dock krav på särskild kompetens hos personalen. Det ställer också krav på verksamheten att ha beredskap och rutiner för att bemöta önskemål från enskilda att använda finska språket vid handläggning. Det räcker inte bara att personalen är finskspråkig. Det ställer

också krav på att förvaltningen kan handlägga ärendet på ett förvaltningsmässigt och juridiskt korrekt sätt på det finska språket.

Micasa Fastigheter kommer därför, om önskemål finns att få sitt ärende handlagt på finska, att använda auktoriserade tolkar med förvaltningskunskap. Micasa Fastigheter ser gärna att staden upphandlar auktoriserade tolkar för detta ändamål.

Vid rekrytering kan bolaget också ställa krav på språklig kompetens bland de sökande. Bolaget kommer också genomföra en inventering bland personalen för att se vilken språklig kompetens som finns gällande finska, samiska och meänkieli.

Att det enligt § 12 ska finnas särskilda tider och särskild plats för att ta emot besök av enskilda som talar finska samt att ha särskilda telefontider är bra. Då går det att hänvisa till dessa tider och platser. Frågan är om varje bolag ska ansvara och hantera denna service på egen hand. En samordning vore önskvärd.

Information på finska kan bolaget tillhandahålla via hemsidan och genom nyhetsutskick till hyresgäster.

Stockholm Business Region AB

Stockholm Business Region AB:s tjänsteutlåtande daterat den 18 mars 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Koncernen Stockholm Business Region är ett kunskapsföretag som i nära samarbete med näringslivet, kommunala förvaltningar och bolag arbetar med att förbättra förutsättningarna för att driva, starta och etablera företag i Stockholm samt att marknadsföra regionen som attraktiv besöksdestination.

För Stockholm Business Region är personalen den viktigaste resursen när det gäller att uppnå koncernens mål, och koncernen lägger stor vikt på grundläggande språkkunskaper och etnisk och kulturell mångfald.

Under våren 2010 har en kartläggning av personalens språkkunskaper genomförts. Resultatet visar att personalen tillsammans behärskar 16 olika språk inklusive finska och utöver det svenska språket. Kartläggningen av språkkunskaperna kommer att noteras i sökbegreppen per individ som telefonväxeln har tillgång till vid koppling av inkommande telefonsamtal. Dessa åtgärder har vidtagits i syfte att tillgodose de nya lagkraven om minoritetsspråket finska.

Skolfastigheter i Stockholm AB

Skolfastigheter i Stockholm AB:s tjänsteutlåtande daterat den 13 april 2010 har i huvudsak följande lydelse.

SISAB gör bedömningen att de befattningar som vid en första kontakt med bolaget kan bli kontaktad med minoritetsspråk i sammanhanget är bolagets växel, reception, felanmälan och diariet. Övriga befattningshavare kan bli kontaktade om den enskilde har vederbörandes direkta kontaktuppgifter.

SISAB avser att informera all personal om den nya lagen och stadens beslut, inventera aktuella språkkunskaper, upprätta riktlinjer och anvisningar för hur i första hand SISABs växel, reception, felanmälan och diariet ska hantera inkommande samtal och besök samt på bolagets hemsida ha en kontaktinformation på finska.

Utifrån den enskildes första kontakt med bolaget skall därefter ärendet beredas och ett svar utformas. Till stöd för utformning av detta svar på ett minoritetsspråk bedöms det angeläget att staden kan erbjuda sina nämnder och bolag tolkservice.

Staden kommer enligt beslut centralisera sina växelfunktioner. SISAB bedömer att detta bland annat kommer kunna ge goda möjligheter till backup för minoritetsspråken i fråga.

Omfattningen av inkommande ärenden på ett minoritetsspråk kan i dagsläget ej bedömas. Lagen och stadens riktlinjer bör ha fått gälla en tid för att en utvärdering av omfattning och behov etc. ska kunna göras.

Stockholms Stads Parkerings AB

Stockholms Stads Parkerings AB:s tjänsteutlåtande daterat den 31 mars 2010 har i huvudsak följande lydelse.

I förslaget till riktlinjer som utarbetats av socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden framhålls att nämnderna bör organisera sin verksamhet på ett sådant sätt att det finns beredskap och rutiner för att bemöta önskemål från enskilda att använda finska språket då Stockholms Stad sedan årsskiftet ingår i förvaltningsområdet för finska. Vidare ska varje nämnd göra en kartläggning av personalens språkkunskaper främst i finska, men även samiska och meänkieli.

Stockholm Parkering har under många år haft en god beredskap när det gäller handläggning av ärenden på det finska språket då det inom bolagets kundservicefunktion finns anställda med denna språkkunskap. Kundservicefunktionen är i princip öppen 08.00-16.00 alla vardagar. Bolagets informatör är också finsktalande vilket innebär att den allmänna informationen, om så önskas även kan lämnas på finska. När det gäller samiska och meänkieli finns däremot inte denna möjlighet.

Stockholm Parkering kan se att det över tiden kan uppstå behov av auktoriserade tolkar för att leva upp till den nya lagen. Det vore därför bra om en sådan tjänst kunde upphandlas gemensamt för stadens förvalt-

ningar och bolag.

Stockholm Vatten AB

Stockholm Vatten AB:s tjänsteutlåtande daterat den 11 mars 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholm Vatten har för sin del inga synpunkter på de riktlinjer som föreslås i remissen.

Stockholms Hamn AB

Stockholms Hamn AB:s tjänsteutlåtande daterat den 2 mars 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholms Hamnar ställer sig positiv till att följa de riktlinjer som Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen tagit fram. Vår verksamhet riktar sig dock inte direkt till enskilda medborgare i samma utsträckning som vård och omsorgsfrågorna gör men givetvis har vi ett ansvar att hålla medborgarna informerade i de frågor som vi har ansvar för.

Vi kommer därför starta en kartläggning för att se hur våra anställdas språkkunskaper i finska ser ut. Utifrån kartläggningen kommer vi att organisera vår verksamhet så att det finns rutiner för att bemöta enskildas önskemål om finska samt informera växeln om var och när det finns lämplig språkkompetens som t.ex. kan vara enskilda personer som kan finska, hemsidor m.m.

AB Stockholmshem

AB Stockholmshems tjänsteutlåtande daterat den 14 april 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholmshem har sedan verksamheten startade 1937 utvecklat sitt arbets sätt för att bemöta sina kunder på ett bra sätt oavsett vilket språk som talas. Detta har lösts från fall till fall, oftast på ett informellt och för hyresgästen praktiskt sätt. Dock har vi i mycket komplicerade ärenden behövt använda tolk via tolkförmedling. Efter en snabbenkät inom bolaget hade dock ingen hört talas om att någon finsktalande person behövt anlita tolk.

Bolaget driver en affärsmässig verksamhet på marknadens villkor där kunden står i fokus och det är i bolagets eget intresse att ha goda kontakter med sina kunder. Mot den bakgrunden är det rimligt att bolaget identifierat de finsktalande personer som finns i företaget så att de kan bistå när det

uppstår behov av enklare tolkning i den dagliga verksamheten.

Inslaget av myndighetsutövning där behovet av kvalificerad tolkhjälp torde vara som störst bedöms vara ytterst lite i bolagets verksamhet. I sådana undantagsfall är det rimligt att man kommer överens om tid med den finsktalande personen om en tid då tolkhjälp kan erbjudas.

Stokab

Stokabs tjänsteutlåtande daterat den 11 mars 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Stokabs uppgift är att bygga, hyra ut samt underhålla ett passivt fibernät i Stockholmsregionen. Syftet med infrastrukturen och verksamheten är att stimulera en positiv utveckling för Stockholm genom att bidra till goda förutsättningar för IT-utvecklingen i regionen. Inriktningen är att utifrån marknadens behov tillhandahålla ett passivt fibernät till kunderna på likvärdiga villkor.

Stokabs kunder är främst lokaliserade till Stockholmsområdet. Ett antal kunder har dock sin hemvist i andra länder. I de fall svenska språket inte nyttjas av kund, oavsett nationell hemvist, används som regel engelska som affärsspråk. Kommunikationen med kunderna utgår från en affärsmässig grund varvid den även tillmäts en juridisk aspekt vilket medfört att Stokab anpassat rutiner m m efter detta och tillgodoser kundernas behov i de fall andra språk än svenskan används.

AB Svenska Bostäder

AB Svenska Bostäders tjänsteutlåtande daterat den 12 april 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Svenska Bostäders organisation och arbetssätt är decentraliserat och bygger på en nära, vardagskontakt mellan hyresgäst och den bovärd/miljövård som arbetar i bostadsområdet. Lokalt finns också områdeskontor som administrerar bostads- och lokaluthyrning, ekonomi etc. I flera bostadsområden och på flera kontor finns personal som talar olika språk.

Bland Svenska Bostäders hyresgäster på t ex Järvafältet är de vanligaste modersmålen persiska, arabiska, engelska, turkiska och somaliska. Andra vanliga modersmål är grekiska, spanska, polska, bosniska, finska, kurmanji, sorani, amarinja och tigrinja.

Majoriteten av dem som kontaktar oss talar svenska, men den allmänna beredskapen i Svenska Bostäder för kontakter på främmande språk är relativt god. Det finns ett flertal bovärdar som talar olika språk, och flerspråkighet ses som en tillgång vid rekrytering. Just finsktalande medarbetare finns i flera yrkeskategorier och positioner.

Särskild åtgärdsplan

I enlighet med de förslag till åtgärder som föreslås inom staden, kommer Svenska Bostäder att säkerställa enskilda personers möjlighet att använda finska språket i kontakt med företaget på följande sätt:

- Finsktalande personer görs sökbara i den interna telefonkatalogen.

- Växeln informeras om vilka personer som är finsktalande och vem som är huvudansvarig kontaktperson (registrator).

- Namn, telefonnummer och mailadress till huvudansvarig kontaktperson publiceras på webben.

Alla medarbetare informeras om lagen, stadens riktlinjer och vart de ska hänvisa vid kontakt med en enskild person som vill använda finska språket.

RESERVATIONER M.M.

Kommunstyrelsens integrationsberedning

Särskilt uttalande gjordes av Mirja Räihä Järvinen (s) och Sara Pettigrew (mp) enligt följande

Vi ser positivt på bildandet av ett förvaltningsområde för minoritetsspråk i regionen. Bland annat har Stockholms finska förening drivit frågan sedan länge. Men vi anser att kraven på förvaltningarna i staden bör vara mer långtgående än vad det föreslås i ärendet.

Vi vill att kraven på att information om äldreomsorgen skall översättas till finska och att det skall framgå vilka verksamheter i första hand vänder sig till finsktalande äldre. Nu står det i riktlinjerna att förvaltningarna bör göra detta och den beskrivningen är alldeles för svagt.

Vi anser också att det är viktigt att ha fungerande rekrytering av anställda som talar de språken som ärendet handlar om. Eftersom staden nu lovar att viss service skall kunna erbjudas på minoritetsspråk så borde staden beskriva språkkunskaperna som merit i all annonsering av befattningar till staden.

Fastighetsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Mattias Ericson (v) enligt följande

Behovet av finskspråkig personal ska tillgodoses fullt ut enligt lagens krav. Vidare ska den personal som behärskar det samiska språket och meänkieli göras tillgänglig för kontakter med personer med dess modersmål och eventuella brister i behovet av anställda med dessa kunskaper ska successivt åtgärdas.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Åsa Romson (mp), Karin Wanngård m.fl. (s) och Stellan F Hamrin (v) enligt följande

Behovet av finskspråkig personal ska tillgodoses fullt ut enligt lagens krav. Vidare ska den personal som behärskar de samiska språken och meänkieli göras tillgänglig för kontakter med personer med dessa modersmål och eventuella brister i behovet av anställda med dessa kunskaper ska successivt åtgärdas.

Servicenämnden

Särskilt uttalande gjordes av Joakim Larsson m.fl. (m), Catharina Tarras-Wahlberg m.fl. (s) och Björn Ljung (fp) enligt följande

I likhet med Serviceförvaltningen stödjer vi förslaget till åtgärdsprogram för Stockholms stad. Vi vill dock framhålla att när det gäller den service som ska erbjudas på finska språket måste resurserna anpassas till det behov som finns.

Utbildningsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Roger Mogert m.fl. (s), Per Olsson (mp) och Inger Stark (v) enligt följande

En kartläggning av personalens språkkunskaper behöver utvidgas för att gälla fler språk än de som nämns i ärendet. Man bör med anledning av lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk, även undersöka om det inom personalen återfinns de som talar jiddisch och romani.

Utöver detta bör man även överväga att som en service mot andra minoriteter undersöka vilka som talar språk inom andra stora språkgrupper, t ex arabiska.

Äldrenämnden

Reservation anfördes av Berit Bornecrantz (v) enligt följande

Vänsterpartiet yrkar att Äldrenämnden beslutar i enlighet med äldreförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen "Nationella minoriteter och minoritetsspråk. Förslag till åtgärdsplan för Stockholms stad" med följande tillägg:

Det är glädjande att minoritetsspråkens ställning stärks ytterligare med ny lagstiftning. Likaså är det glädjande att i 18 § i lagen (2009:724) sägs om nationella minoriteter och minoritetsspråk (En kommun i ett förvaltningsområde) att den som begär det skall erbjudas möjlighet att få hela eller delar av den service och omvårdnad som erbjuds inom ramen för äldreomsorgen av personal som behärskar finska, meänkieli respektive samiska.

Det betyder till exempel att finskspråkig daglig verksamhet för personer med demens måste erbjudas, oavsett om det finns inom stadsdelens förvaltningsområde eller inte. Det är av stor betydelse för personer med demenssjukdom att få omsorg på modersmålet då demenssjuka i regel tappar de senast inlärd språken.

Av tjänsteutlåtandet framgår att staden har upphandlat två äldreboenden och tre hemtjänstutförare för finstalande, däremot finns inte motsvarande verksamheter i

kommunal regi. Av flera orsaker är det viktigt att det i Stockholms stad finns kommunal äldreomsorg som ju kan garantera de krav som lagstiftningen ställer.

Det är därför önskvärt att det i Stockholms stad finns kommunal äldreomsorg för finsktalande, bland annat med tanke på risken med försämrade vårdkvalitet på grund av den bristande statliga styrningen, tillståndsgivningen och uppföljningen av äldreomsorgsmarknaden som Riksrevisionen uppmärksammat i sin rapport *Statens styrning av kvalitet i privat äldreomsorg* (RiR 2008:21) och på seminariet *Hur försäkrar vi oss om vårdkvaliteten när vi har lämnat över ansvaret till någon annan?* (2009-01-16)

Vi vill därför föreslå följande tillägg under rubriken Åtgärder i avsnittet om Äldreomsorg i förslag till åtgärdsplanen:

Staden ska tillhandahålla kommunalt driven äldreomsorg på finska i form av hemtjänst, dagverksamhet, servicehus och vård- och omsorgsboende

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Magnus Dannqvist m.fl. (s), Rosa Lundmark (v) och Åsa Öckerman (mp) enligt följande

1. Förvaltningens tjänsteutlåtande åberopas i huvudsak som svar till kommunstyrelsen
2. Därutöver framförs följande;
I samband med inventeringen av personal och extern utförare som behärskar de nationella minoritetsspråken borde det värdefullt att även kartlägga andra språkkunskaper. Staden behöver bli bättre på att uppmärksamma och ta tillvara sina medarbetares språkliga kompetens.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Jan Wallman m.fl. (s), Ylva Wahlström (mp) och Carita Stenbacka Tenezakis (v) enligt följande

Det är glädjande att minoritetsspråkens ställning stärks ytterligare med ny lagstiftning. Likaså glädjande att det i 18§ i lagen (2009:724) sägs om nationella minoriteter och minoritetsspråk ('En kommun i ett förvaltningsområde') att den som begär det ska erbjudas möjlighet att få hela eller delar av den service och omvårdnad som erbjuds inom ramen för äldreomsorg av personal som behärskar finska, meänkieli respektive samiska. Det måste självklart betyda, som vi tolkar det, att även till exempel finskspråkig daglig verksamhet för personer med demens måste erbjudas, oavsett om det finns inom stadsdelens förvaltningsområde eller inte. Det är av stor betydelse för per-

soner med demenssjukdom att få omsorg på modersmålet då demenssjuka i regel tappar det senaste inlärd språken.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Catarina Agrell m.fl. (s), Reijo Kittilä (v) och Ingerd Axel Sandin (mp) enligt följande

Stadsdelsnämnden överlämnar stadsdelförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och framför därutöver följande:

Stadsdelförvaltningen utgår ifrån att det är bäst att språkkunniga medarbetare själva får anmäla sitt intresse som språkresurs. Vad förvaltningen tänker göra om ingen medarbetare anmäler sig eller om inga språkkompetenta medarbetare finns, framgår inte av tjänsteutlåtandet.

Lagen ställer krav på att den enskilde har rätt att använda finska språket i sina kontakter med staden. Stockholm är en av de kommuner i Sverige som ingår i förvaltningsområdet för det finska språket. För att leva upp till lagens krav bör staden aktivt rekrytera personal som möjliggör att staden kan tillhandahålla service på finska och de övriga minoritetsspråken. Staden bör även ta hänsyn till språkkompetensen vid lönesättning, vilket kan öka intresset hos redan anställd personal att bidra med sina språkkunskaper.